

Megjelenik
minden
vasárnap
és
csütörtök
reggel.

JÁSZ ÚJSÁG

Megjelenik
minden
vasárnap
és
csütörtök
reggel.

SZÉPIRODALMI ÉS TÁRSADALMI LAP.

A lap szellemi részét illető közlemények a szerkesztő címére küldendők

ELŐFIZETÉSI ÁR HELYBEN:

Egész évre . . . . . 8.— K
Fél évre . . . . . 4.— K
Negyed évre . . . . . 2.— K

Felelős szerkesztő:

BELEZNYAI LÁSZLÓ.

Laptulajdonos: **DARÁNYI FERENC.**

Előfizetési és hirdetési díjak a laptulajdonos címére küldendők.

KIADÓHIVATAL:

Jászberény, Vásár-u. 2., hol hirdetések a legolcsóbban vétetnek fel. — Nyitlitér sora 30 fillér.

ELŐFIZETÉSI ÁR VIDEKEN:

Egész évre . . . . . 9.— K
Fél évre . . . . . 4.50 K
Negyed évre . . . . . 2.50 K

A kerékkötés.

A modern korban minden város a haladás eszközeinek megszerzésében meríti ki munkásságát. A modern város azután a nagytőke othona és eszköze. Otthona, mert állandóan alkalmat kell nékie nyújtani a tőkegyűjtésre és eszköze, mert itt gyümölcsöztethető legjobban a tőke.

Az alapított tőke, az intézmények okszerű kihasználása szerzi meg a fokozatos fejlődését, haitadását azon városnak, melyben az összesség képviselése, a kormányzat önzetlen munkássága elé nem gördül minden alkalommal akadály.

A haladni vágyó, a haladás során eredményeket felmutatni akaró városok közé kell számítanunk Jászberény városát, ha a közelmúltban kifejtett munkásságára — az igazság

szemüvegén át nézve — visszatekinünk.

Ámde a sajnálatos tapasztalat szerint a törekvés munkájának útján legtöbbször ott találjuk a közérdekeket nem respektáló személyi érdekeltséggel teljes *kerékkötő ellenmunkát*, mely a rendről rendre felvetett és felvetendő eszmék kivételét, megoldását késlelteti, hátráltatja vagy egész teljességében még is akadályozza.

A város önkormányzati tevékenységének során következetesen előfordulnak ezen jelenségek, mint a mindenben gáncsoskodó ellenzékieskedés ötletszerű beállításai a közérdek nyilvánvaló kárára.

A közigazgatási jogformák elméletben szörnyen tökéletes, de a

gyakorlatban szörnyen tökéletlen útjai, rendelkezései szerint azután a közhaladás érdekében hozott egyes határozatok törvényes kifogások, fellebbezések folytán bele-bele jutnak a különböző fórumok labirintjeibe, ahonnan idők múltán végre előkerülve, a várakozás és huzavonában elfáradt kormányzati tevékenységnek megint újból kell valóságos harcot vívnia a célért.

Hogy ez nem frázis és nem papirostra vetett üres okoskodás mutatják az egyes főbenjáró ügyeknek alapjában indokolatlan késedelmei.

Programunkban felvett elvek, eszmék felszínre hozásával fél — és azok szorgalmazásával egész munkát kellvéen végeznünk, konstatálnunk is kell, hogy a városi téglagyár és a városi takarékpénztár létesítésének

T Á R C A.

Hangulatok.

I.

Sajkám a vizen csendesen halad,
A part mellett lassan elmarad
Lehajló fűz borít sátort fölém,
Ragyog a fény a víznek tükörén.
Halkan susognak az aranyhabok,
Közel s távolban csak magam vagyok,
S oly jól esik nekem e néma csend:
Lelkem a mult emlékein mereng.

II.

Fényes kávéházban üdögélünk négyen,
Odakünn az éjfél elütötte régen.
Pezsgő a pohárban, cigányzene járja,
Zsong körülöttünk a vidám kacaj, lárna.
Tudja Isten! mégis, mintha mérget innék,
Szeretnék elfutni, messze lenni innét.
Nem törődöm én e ragyogó világgal,

Hiszen otthon nemsokára
Tele lesz a város akácfavirággal!

III.

Zuhogó eső csapkod a földre,
A borus égen csillag nem ragyog.
Ajtóm kitérve; a csendes éjben
Ébren talán még csak magam vagyok.
A gyertya fénye legényszobámat
Imbolyogó árnyal népesít be,
S eszembe jut gyermekkoromból
Egy régen hallott bánatos rege.
Rege ifjuról, kinek szívében
Ezernyi vágy, ezer sóhaj lakott,
Ki szem nem látta tündér után járt,
Mig öntüztében el nem hamvadott.
Zuhog az eső, csapkod a zápor,
Szemem a vak sötétben révedez,
Nincs semmi fény a pusztá, néma éjben.
Talán az én jövődöm képe ez?

Simonyi Gyula

Mi inspirálta Rafael művészetét?

— Irta: Kocsis István. —

Ráfogják legújban Rafaelra, hogy szerelmes volt és ezen boldog szerelmének elragadtatásában festette égi szép Madonáit; széltében írnak róla a művészet-történetírók, hogy szerelmes volt egy siennai péknek csodaszép leányába, Fornarinába és amit „művészi lelke szerelméről álmodott, azt Sixtus Madonáján igyekezett kifejezni.”

Ezt a káromlásszerű ráfogást nem szabad elhinnünk, hiszen ez csak arra volna jó, hogy kiölje az ember lelkéből a tiszteletet minden vallásosságtól lelkesített művészet iránt — sőt én biztosra veszem, hogy aki látta valaha Szent Sixtus Madonáját és visszaemlékezik arra a hatásra, amit kedélyére és lelkére gyakorolt a Madonna Sixtina büvös és meghatottságig elbájoló tekintete, akkor az az ember nem is fogja elhinni soha, hogy Rafael földi szerelem inspirálta és lelkesítette volna.

ügye ilyen személyi, illetve üzleti érdekeltségek kerékkötése folytán késik.

Mindkét ügy most a közelmúltban fordult meg a vármegye, mint fellebbviteli fórum előtt s ezek végleges megvalósítása a közigazgatási jogformák szoros betartása szerint ugyan, de az autonóm jogok békjába verésével, megint csak kitolatott egy időre, mely törvényesen sablonos uton azután a gyakorlati élet követelményei nagynehezen érvényesülhetnek.

Egy évben kormányzati, működési tevékenységét megbénító — úgynevezett — kerékkötő munkának tanácsos volna már egy radikális kúrával végét vetni és a személyi, illetve üzleti érdekeltségnek be kellene látnia azt, hogy a város haladását célzó intézmények megvalósításának munkája nem egyesek, nem szűkkörű társaságok, hanem kivétel nélkül mindnyájunk javára történik.

Politikai mozgalmak. A hét folyamán számyra kapott azon híresztelés, hogy a mindenáron akaróknak Apponyi Albert gróffal szemben — csakhogy egyhangú ne legyen a választás — mindenáron jelöltet akarnak fogni. Állítják ez a terv sikerült volna is, mert mint a fáma regéli, egy nem tudjuk mité Dr. szocialista programmal akarja felvenni a harcot. No hát ez — tekintve Jászberény közönségének becsületes gondolkodását — aligha lehet más, mint a közönségnek megtévesztésére szolgáló rossz vicc, mert itt a nemzetközi szocialista rugaszkodásoknak a tapasztalatok szerint igen mostoha talaja volt és van.

Bánffy báró Jászberényben. Lapunk zártakor vesszük az értesítést,

Ez az egész koholmány 1665-ben keletkezett, akkor — Rafael halála után 145 évvel — kezdett erről írni *Fabió Chiggi*. És én nagyon különösnek, a csodával határosnak tartanám azt, hogy *Chiggi* és *Vasari* másfél századdal később rájönnek arra, amiről a kortársak nem tudnak, nem beszélnek, sőt föl sem tételezik róla, hiszen így Rafael nem lehetett volna a pápa kamarása és majordomusa, a Szent Péter-bazilika építésének vezetője, a népnek rajongásig szeretett és szentnek tisztelt művésze. Maguk ennek a ráfogásnak a zászlóvivői elismerik és hirdetik: A művész feladata valamely érzémet megfelelő, érzékelhető alakban kifejezni és érvényre juttatni; mert egy kép, mely nem tudja kifejezésre juttatni az érzémet, melyet a mester érzett, mikor a képet festette, az nem művészet, bármily szép is legyen.

A művészet felső foka azután az, ha a festmény első tekintetre egyenesen azt az érzémet támasztja bennünk, amit mester érzett, amikor a képet festette.

Ezek után lehet-e azt elképzelni, hogy Rafael olyan érzémet tudjon csodás ecsetjével kelteni, amit ő maga távolról sem ismert, lehet-e azt elképzelni, hogy áhitatos, szent érzelmeket támasszon bennünk éppen

lést, hogy báró Bánffy Dezső Úrnapiján városunkba szándékozik jönni, mely alkalommal állítólag érkekezést akar tartani az általános választói jogról. A hírt forrását tekintve természetesen fénntartással adhatjuk közre olvasóinknak.

HIVATALOS RÉSZ.

— **Vármegyei közgyűlés.** Jászberény vármegyei közgyűlésének törvényhatósági bizottsága — mint jeleztük — csütörtökön tartotta rendkívüli közgyűlését Horti Szabolcs főispán elnöke alatt, melynek első tárgya az országgyűlés egybehívásáról szóló legmagasabb királyi leirat kihirdetése volt. Ezenkívül a sürgősebb természetű ügyek során tárgyalatott Jászberény város képviselőtestületének a városi takarékpénztár felállítására hozott határozata, amit Dr. Weisz István és társai városi képviselők fellebbeztek meg. A törvényhatóság a fellebbezés folytán tárgyalat képviselőtestületi határozatot, mert az ügy tárgyalásánál az 1886. évi XXII. t. c. ide vonatkozó szakasza rendelkezései minden formájában betartva nem lettek, — feloldotta s utasította a város képviselőtestületét, hogy a városi takarékpénztár ügyét az érintett t. c. 110. §-a értelmében újból tárgyalja.

— **Városi közgyűlés.** Jászberény városi képviselőtestülete K o n c s e k polgármester elnöklésével pénteken délelőtt rendkívüli közgyűlést tartott, melyben három közterületveteli ügy intézettel el. A jász vasútra vonatkozólag az engedélyes vasútpító társasággal megkötött szerződés ügye — mert még ölezes alakítások hiánya látszott fenforogni, a napirendről levételt. Ezen vasúti ügyet a képviselőtestület e hó 31-én tartandó rendkívüli közgyűlésében fogja érdemileg tárgyalni. Ugyanezen közgyűlésnek lesz ezenkívül több érdekes tárgya is, melynek sorozatáról lapunk jövő számában írunk.

— **Választási határnapok.** A vármegye központi választmánya pénteken tartott ülésében tűzte ki a választó kerületek választási határát, mely szerint a választások a jövő hó elsejével kezdődnek az egyes önálló központi választmánnyal nem bíró vármegyei választókerületekben.

Lapunk zártakor vett telefon értesítés szerint a Jászberényben június 1-én meg-

ejtendő választás már lekötött elnökségén kívül a vármegye következő választókerületeiben lesznek június 1-én a választások: *Szolnokon:* vál. elnök Dr. Hunyor István, helyettes elnökök: dr. Hasznos József és dr. Nagy Ottó.

Jákóhalma: vál. elnök: Balázsovich

Ernő, h. elnök: Pethes Mihály.

Künszentmárton: vál. elnök: Orley

Béla, h. elnök Kelemen János.

Mezőtúr: vál. elnök: Mihát Károly, h.

elnök: Nyíri Kálmán.

Karcag: v. elnök: Gál Kálmán.

Törökszentmiklós: v. elnök: Magyar

Kossa Géza, elnök: dr. Hajdú Béla.

— **A harmadik iskola építése.** A vallás és közoktatásügyi miniszter által engedélyezett harmadik belterületi állami elemi iskola építésének ügye iránt több helyről vittük a közönség érdeklődését és sajnos nem voltunk abban a helyzetben, hogy a már régen égetőleg szükségessé vált új elemi iskolánk ügyének mai állásáról kellő tájékozást tudjunk volna nyújtani. Terv szerint a harmadik állami elemi iskolának a jövő 1910-1911-iki tanévre már készen kellett volna lenni, de úgy látszik, hogy ezen oktatásügyinkre nézve felette fontos kérdés végmegoldása is stagnál valahol és valami miatt.

Hogy legyen a hivatalos óra ?

Budapesten a jövő hó elsejétől kezdve az összes városi hivataloknál és más egyéb közhivatalokban is beszüntetik a délutáni hivatalos órákat és azután minden közlival csupán csak a délelőtti órákban fog a közönség rendelkezésére állni, a jelenlegi délelőtti hivatalos órákat egy vagy két órával meghosszabbítva. Ezen üdvös rendváltást az ország minden nagyobb, sőt sok kisebb városaiban is már régen életbe léptették. Nagyon humánus dolog volna tehát, hogy ha nem is az egész évben, de legalább a nyári hónapokban Jászberény városa is azon haladó városok példáját követné, a hol úgy a városi, mint minden másféle közhivataloknak módot nyújtanak arra, hogy a hivatalos teendőiket a délelőtti órákban egyhuzamban végezhessék el és a napnak legalább egy részét családjaik körében és a szabadban tölthessék, mentve az irodák tetet lelkét öfő füledt egészség-telen levegőjétől. Mennyivel háladatosabb

ellentétes érzelmek mámorító, egész lelket elfoglaló hatása alatt.

Már most menjünk el a *drezdeni* kir. képtárba. Angol missek, judós férfiak, vidám társaságok sétálnak beszélgetve, nevetgélve terebről-teremre. Feültesen nézik a halhatatlan olasz mestereket (*Correggio, Tizian, Veronese, Tintoretto, Guido Reni*) csodás műveit, végre elérnek ahhoz a teremhez, melyben a *Madonna Sixtina* magányosan, eltárszerűen van elhelyezve.

Az ember tisztelettel veszi le a kalapját, meghatottsággal lép be a terembe; mintha valami templomba lépett volna, oly áhitat fogja el. A terem csendes, senki sem beszélget, mindenki meg van illetődve, mintha azon sok anyalka enéket hallgatná, kik a Szűz Anya feje körül lebegnek. Óráig vagyunk képesek elnézni azt az elbűvölő és áhitatoló parancsoló istenanyai arcot és nem vagyunk képesek tekintetünket levanni róla. És egy világról nem gondolnánk arra, hogy ez Fornarina arca volna, hanem, igenis, meg vagyunk győződve arról, hogy ez az *égi szűz Anya*, kit Rafael legszebb látománya egyikében megsejtett.

Elfogja lelkünket a bámulat és a csodálat, hogy tudott Rafael festeni ilyen —

nem költői, de — mennyei szépet, mely minden képeletet felülmúl?

Hiszen Rafael nem volt a művészetekben kiképezett, a tudományokban jártas; nem volt nagy művésznek a tanítványa, nem ismerte a nagy költők műveit, kortársai feljegyzik róla, hogy még latinul sem tudott, pedig ez akkori időben a magasabb fokú műveltségnek és mindenféle tanulmányozásnak az alapfeltétele volt.

Nem is volt szellemóriás, nem járt a lángeszű tövises, nyugtalan útján. A lángeszű pályája szomorú, tövises út, melyen a lángeszű egyedül, elhagyatva, leggyakrabban kortársaitól meg nem érve, sokszor üldözötve halad. Ilyen úton jártak *Michelangelo* és *Lionardo da Vinci*, kikhez *Rafael* sehogyan sem lehet hasonlítani. *Michelangelo* nyugtalan, mőrd, mindenhez értő, önmagával örökké elégedetlenkedő, aki késő venségében elhagyatva, hazáját siratva, még saját művészetét is meggyűlölve, halt meg. *Lionardo*, a szomorú lángész, aki mindennap meghaladja önmaga tudását és önmagával soha nincs megelégedve, míg hazájától száműzötve, munkájának gyümölcsét nem élvezve, mindenkitől elhagyatva vénül meg.

dolog volna például ha a városnál nálunk is reggel 7 órakor kezdődnek a hivatalos óra és tartana d. u. 1 óráig.

Az így megszbott 6 órán keresztül egyhuzamban dolgozva minden hivatalnok nyugodtan elvégezhetne annyi munkát, mint amennyit a mostani kétfélé osztott 7 órai munkaidőben elvégez. Sőt talán még többet, mert nem kellene a munkáját megszakítani s így több kedvvel és nagyobb törekvéssel is dolgoznék, abban a tudatban, hogy a nap másik felét szabadon töltheti.

Ezáltal csupán egy órával rövidülne a jelenlegi megszbott munkaidő, a melyből azonban most talán ezen egy óránál még több idő is elvész az által, hogy fáradtan eltikkadva mennek fel délután a hivatalba és kedvetlenül fognak a munkához.

És ez természetesen is. A hivatalnokok legnagyobb része távol lakik a városházától. Alig jut nekik elég idő arra, hogy megbedéjenek és a legperzsőbb déli órákban sietniük kell vissza az irodákba, ahová azután kimerülten, fáradtan érkeznek s így nem csoda ha kedvetlenül, kényszerűséggel dolgoznak valamit.

Emberi igazságérzetünk kell, hogy diktálja valamennyiünknek, hogy ezen káros rendszer megváltoztatása mellett szót emeljünk.

Meg vagyok róla győződve, hogy Jászberény város hivatalnokai között egyetlen egy sincs, aki nem örömmel, nem hálával fogadná ezen várvavárt és sóvárogva óhajtott áldásos intézkedést, emelynek rendeltetésével egysidejileg szolgáltatóknak fel a tisztviselő, hogy az így megszbott hivatalos órákat pontosan és lelkiismeretesen tartásák be és az az ellen vétők szigorúan megbírságotlanának. A városháza emelein lévő csengettyű mindig pontosan jelezhetné a hivatalos órák kezdetét és a délutáni egy órai záró időt.

A nyári hónapokban a közönség ügyis úgyszólván kizárólag csak a délelőtti órákban keresi fel a hivatalokat. A gazdaközönség legnagyobb része kinn a földeken dolgozik. Akik pedig a városban laknak azok a délelőtti 6 óra alatt minden ügyüket kényelmesen elintézhetik. Semmiféle érdekek nem kívánják tehát azt, hogy délután is legyen hivatalos óra. Néhány évvel ezelőtt már volt hozva a városházánál ez a munkarend. S ha akkor talán akadt egy két ember, akik nem tartották be pontosan a hivatalos órákat, azok miatt ne küzdődjék, ne szenvedjen most az egész tisztviselői kar. Ha egyszer szigorúan megrendszabá-

lyoztatnak azon pontatlan hivatalnokok akik nem tartanák be a rendet, akkor majd ők se fognak többet mulasztást elkövetni.

Ezen itt elmondott hivatalos rendváltoztatás lappangó titkos óhajta, mondhatnám, kéréme az egész városi tisztikarnak. Hiszen csak tekintsünk végig a hivatalnokokon. Bizonny talán egyet sem találunk közöttük, aki az arcán ne viselné a fülledt egészségtelen irodákban való folytonos munkálkodásának beteges sápadtságát. Nagyon is rá vannak ők szorulva arra a pár órai szabad levegőre, amit joggal meg is kívánhatnak és amit oly könnyű volna nekik megadni, anélkül, hogy a hivatalos ügyvitel a legkisebb mértékben hátráltatva lenne.

Újítsák fel tehát az illetékes tényezők. akiknek most már jogában áll és léptessék életbe a megye által már egyszer jóváhagyott azon határozatot, amely kimondja a hivatalos óráknak ilyenképen való megváltoztatását. Tekintsük a hivatalnokokban az embert, — akiknek épen úgy mint a gépnek az olajra, levegőre van szükségük, hogy élni, dolgozni tudjanak és pihenésre, hogy a munkához erőkül legyen.

Egész bátran merem állítani, hogy az illetékes körökben egyetlen jóérzésű ember sem fog akadni, aki készséggel hozzá ne járulna ezen üdvös és kívánatos dolog mielőbbi megvalósításához és épen ezért hiszem is, hogy rövid időn belül, követendő példa képen, arról fogunk hirt adhatni jászai testvérközségeinknek, hogy a miket most elmondottam, az nem volt hiába mondván, hogy amit keresztényi kötelességemnél fogva embertársaim jogos érdekeinek megvédése céljából velük, a tisztviselőkkel együtt kívántam, kértem, — az teljesítve lett.

—kő.

Én és a Halley.

Tekintettel arra, hogy **ugy** a tudományos, mint a laikus világban nagy a bizonytalanság Öüstökösége megjelenésére nézve, időt, költséget és fáradságot nem kimélve elhatároztam, hogy meginterjúvolom a közönség érdekében az üstökösöt. Ezért tehát a múlt éjjel felkaptam egy Bleriot-féle monoplánnra s nekivágtam a nagy légi birodalomnak, hogy felkeressem az öreg csavargót, ki jobban érdekli most a világot,

áhitatos lelke felemelte őt az Istenanya égi, szűzi alakjához. Még soha emberi lélek nem tudta elképzelni oly szépnnek, oly szentnek, oly magasztosnak szűz Máriát, mint Rafael.

Milanóban van egy múzeum, a Brera. Ha nem volna benne más, csak ez a kép, akkor is érdemes volna oda elzarándokolni. Ott van egy külön teremben a „Sposalicio” szűz Mária eljegyzése. Az ember képes örökké elnézni a szép, alázatos isteni szüzet és ha már ideje kényszeríti tovább menni, még mindig visszatér a többi tereméből, hogy még egyszer lássa a csodás-művet. Huszonegy éves volt Rafael, mikor festette. Aki látta valaha e képet, kénytelen beismerni, hogy ilyen kép festésére lángszó, földi érzelem nem — egyedül a legmélységesebb áhitat inspirálhatja a hivatott művészt.

És ha én e két festmény (Sposalicio és Madonna Sixtina) hatására gondolok — inkább fogom elhinni a nép legendáit, hogy Rafaelnek megjelent a szent Szűz és ő ezen látományok után festett és ha ő belefáradt, az angyalok segítettek neki, — mintsem elhagyjem azt a ráfogást, melyet halála után koholtak róla.

mint Rosewelt, vagy akár az angol trónváltozás. — Azon elvet követve, hogy „Keresd az asszonyt”, a Vénusz felé irányítottam sárkányomat, mely a föld légköréből kijutva a Vénusz vonzó körébe jutott, s fokozott sebességgel haladt feléje. — Nem részletezem, hogy miket láttam útközben, mert nem is volt időm szétnézni, mindössze a holdra vetettem egy futó pillantást, de az is elég, amit ott láttam. — Láttam egyebek között a holdban igen sok képviselői mandátumot, néhány birtokot, a kiéptett berényi sugárutat, meg a törvényeséket. — Ez épen elég volt arra, hogy másfelé nézzek. — Mellettem kisebb-nagyobb csillagok játszottak automobilverenyit. — A Göncöl-szekerébe két csillag volt fogva, de nagyon lassan cammogtak; azt hiszem, a Müller lovainak az ősei lehettek. — Végre elértem a Vénuszhoz. — Önagsága negédesen heverészett egy felhőpamlagon, mellette pedig farkát haragosan csóválva feketekávézót és morfondírozott Halley, az üstökös. — Láttomra Önagsága felsikoltott, Halley ur pedig barátságosan arcot vágva egyáltalán nem viszonzotta üdvözlésemet. — En azonban monoplánomat egész arcátlanul az üstökös farkához kötöttem és kiszállottam. — Erre a következő beszélgetés folyt közöttünk:

Én. Bocsásson meg mester, hogy ily kedves időtöltésében zavarom, de a földön milliók várják epedve és rettegve az ön megjelenését, ön pedig késik. — A berényi publikum és az egész emberiség nevében tehát bátor vagyok érdeklődni, mikorra várhatjuk magas megjelenését, s mi az oka, hogy eddig késik?

Ö. Halja, ez határozott szemtelenség, amit maguk művelnek. — Nem elég, hogy folyton látszóveikkel üldöznek, hogy még folyó ügyeimet se intézhetem el anélkül, hogy tudomást ne szerezniék róla, most még ide is utánam jönnek. — Rohanok az őrben millió kilométereket, mint egy őrlit, ki letépte láncát, akkor azután, mikor egy kis időtöltésről megállók, már nem hagynak békében.

Vénusz. Képzeld, már öt napja untat ez a féltékeny tigris, mert egy kicsit Nep-tunussal kacérkodtam.

Én. Talán joga van hozzá? *

Vénusz. Óh! egyáltalán nincs joga, csak képzele. Azért, mert hetvenöt év előtt hüseget fogadtam neki? Hová lett a tavalyi hó?

Ö. Legyen nyugodt, Nagysád! Köztünk vége mindennek! Én távozom, s haragomban végigpusztítom a világegyetemet. — Ön nem fog látni többé!

Én (megrettenve). De mester! Ezt nem mondhatja komolyan! Az ártatlan földre csak nem onthatja ki haragját!

Ö. Mesebeszéd! Oda már csak azért sem megyek, mert oly biztosan kiszámították. — Különösen Berényt fogom elkerülni, mert ott olyan a por, hogy még az én csóvám is lefőzi kiterjedésben. — Legfeljebb a csóvám végével fogok a földön végigseperni.

Én. De mester, ez végpusztulás! A ciángázak!

Ö. Ostobaság! Legfeljebb kicsit kellemtelen illatú lesz a levegő. — De azt igazán nem kívánhatják, hogy a maguk kedvéért rózsavízbe áztassam csóvám!

Én. (lázasan jegyezve). És mikorra várhatjuk legalább elvonulását; mikor gyönyörködhetünk fényében?

Ö. Nem mozdíthatok biztos időt, de annyit jelzek, hogy lehetőleg olyankor, mikor csak az én embereim láthatnak.

Én. ? ? ?

Ö. No igen. — Hallottam, hogy van Berényben valami hazafias nevű és tulajdo-

Ezekhez nem lehet hasonítani Rafaelt, a fiatal szeretetreméltó, mosolygó művészt, aki boldogan és könnyen dolgozik, nincs benne a geniekkel semmi rokonvona. Rafael szelíd, alázatos, egyszerű és első sorban áhitatos, inkább lehetne őt hasonlítni a jámbor, együgyűségű egyszerű Fra Angelicohoz, aki midőn a pápánál volt ebéd-en és a pápa valamivel megkínálta, azt a feleletet adta, hogy erre a gvardiántól nem kapott engedelmet, egyszerűségben nem is gondolván arra, hogy a pápával szemben a gvardián hatalma megszűnik.

És Rafael, ez a szerzetes Angelicohoz hasonló, egyszerű, alázatos művész huszonegy éves korában már csodás műveket alkot és attól kezdve számtalan a csodás, mennyei szépségű képek sora, mindig szebbek, mindig csodásabbak, hihetetlen rövid idő alatt elkészítve, hogy az emberek azt hitték, látomásai vannak, siet vászonra vetni őket, míg szét nem foszlanak lelki szemei előtt.

Hát mi emelte minden eddig élő festő fölé Rafael ecsetjét? Azt hiszem, szíve és áhitata. Egyszerű, de nemes szíve megtalálta azt az útát, hogy kell egy eszmét úgy vetni vászonra, hogy a néző át tudja érezni azt, amit ő érzett, mikor festett és

nosu kávéház. — Azok az én embereim kik onnan szoktak kijárni. — Mostanában úgy 2—3 óra tájban látam őket többször. — Ezek megérdemlik, hogy lássanak, mert az kétségen felül áll, hogy miattam voltak fenn annyi ideig.

Én. De a nap, a dátum?

Ó. Ne legyen olyan kíváncsi. — Lehet hogy ebben a hónapban, lehet, hogy a következő, vagy pedig hetvenöt év múlva. — Remélem, hogy akkor nem fognak annyira zaklatni, mint most.

Én. Mi már akkor bajosan. — Rezig-náltan visszakapaszkodom monoplánomra, s megindítom. Miközben búcsút intek, ré-mülettél érzem, hogy zuhanok. Ekkor ve-szem észre, hogy Vénusz Önagysága mono-plánom szárnyait leszedte hajdísznak. — De már késő! Örültes sebességgel zuha-nok lefelé, míg végre . . . felebredve az ágyam előtt talalom magamat.

Kóró.

UJDONSÁGOK.

Foltin János az egri templomnak. A jeles jászági szülött: Foltin János egri fő-káptalani kispópost valóban kimagashik a jótékony és egyházi adakozások körében. Ez a nemeslelkű jász főpap nem régen építtette fel szülőhelye: Jászkisér művészi kivitelű templomát rengeteg költséggel. Most pedig az egri főszékesegyház bel-sejének stíluszerű kifestésére adott 60000 koronát. Ezen fejedelmi hozzájárulási ösz-szeg majdnem egészben fogja fedezni a festési munkálatok költségét.

A Dónátus felszentelése. A külsőomalom mellett özv. Rácz Imréné ne-meslelkű adományából újra épült szent szobor csoportot felszentelését ma délelött végzi szeretett plebánusunk Erdős András, mely alkalomra bucsu fog kivonulni. Az ujjonnan épített szoborcsoport igen izléeses kivitelben van elkészítve, mely Csák István helybeli kőfaragó üzletéből került ki

Tanügyi hírek. A helyesere ut-ján Szászabányára áthelyezett M. Hra-béczy Malvin áll. iskolai tanítónő minisz-teri engedéllyel a jelen tanév még hátra-levő idejére szabadságotatott s a mindenki által szeretett és őszintén sajnált kedves urasszony f. hó 19-én vált meg városunk-tól. A minisztérium helyettesítésével Per-ényi Margit okl. tanítónőt bízta meg.

Népfürdőt! A város szegényebb sorsú lakosságának életbiztonsága, de leg-főképen a közegészségügyi és közszem-rem érdekében rég szükségessé vált már egy ingyenes népfürdőnek a nyári időnyre való felállítása. A tikkasztó forró nyári na-pok zavarják, ösztönzik a népet a lehető üdülésre s ilyenkor azután más hiányában belevetnek magukat a város külrészen lévő örvényekkel teli veszedelmes mély vizekbe, vagy pedig a városban járkelő közönség szemérem érzete ellen követve el merény-letet, pörén lubiczkolnak a város keilő kö-zepén levő sekély vizekben. Nem egyszer volt már végzetes az örvényekben való fürdés és hányszor emeltetett panasz a bent való szabad fürdőzés botrányos volta miatt, mikor a városligeti sétányra haladó hölgyközönségnek arcát takarva kellett vég-ig járnia a szégyen kálváriáját. Nos hát ezen közegészségi, közbiztonsági és köz-szemérembe ütköző bajokon egy kis jóa-karattal könnyen lehetne segíteni. Ingyenes népfürdőt lehetne például igen kevés költséggel, házilag előállítani a kismalom mel-letti vizeken, mellyel azután meg lenne oldva ez a kérdés is. Ajánljuk ezen sora-inkat a közegészség és közbiztonság hiva-toit óreinek szives figyelmébe.

Halley-láz. A világ végét elkürtölt legendák önkénytelenül megteremtették e kárhozatra szánt földgolyóbs minden ré-szében a népszerű csillagászatot Soha annyi astronomus nem taposta az éj süp-pedő por- és homoktalaját, mint a héten a világveszedelem 12-ik órájában. Budapest-en a Gellért-hegy majd leszakadt a rettegés-ben is kíváncsi fővárosi nép ezrei alatt nálunk pedig, itt Jászberényben a rettegés nagy világi zajtölt mintegy üstökőfarknyi távolságban falusias szorongásban virrasz-tottak százan és százan a főtéren, a fehértőpartnál és a honvédlaktanya melléki téren. Vártak-vártak, de a gyilkos gajsztu Halley csak nem jelent meg sem a kaszárnyánál, sem a fehértőpartnál, sem a főtéren. Mint mondják: voltak olyanok, kik hittek a világ végében, de voltak olyanok is, akik a 33-ik pohár bor bekebelezhetése ürügye alatt még a nap feljöttékor is Halley-lázban égtek.

Vizsgák rendje a rom. kath. iskolákban. A rom. kath. Tantestület f. hó 19-án, Erdős András igazgató elnökle-te alatt tartott gyűlésében az évszörvizsgák idejét a következőképen állapította meg: május 30-án d. e. 8 órakor a vásárteri, május 31-én az alvégi, június 2-án a szent-küti, június 3-án a felvégi iskolában, június 4-én a Legényegyesületben s a IV. ker. iskola 3-ik osztályában, június 6-án a IV. ker. iskola 4—5—6-ik osztályaiban, június 7-én a zárdai iskola 1—2-ik, június 9-én a zárdai iskola 3—4-ik, június 10-én a központi fiúiskola 1—2-ik, június 11-én a 3—4-ik osztályaiban. Június 13-án kerté-szeti, június 14-én délután ének- és torna-vizsga. Június 19-én reggel 8 órakor „Te Deum”. — Ezen vizsgarendet a rom. kat. iskolásköz f. hó 20-án tartott ülésében el-fogadta.

Jászberény a szinikerületben Jelemtettük a mult hó végén, hogy Fe-stetics Andor gróf, a vidéki színészet or-szágos felügyelője megkeresést intézett városunkhoz az iránt, hogy a szinikerületek országos rendezése alkalmából megalaki-tandó „Alföldi szinikerület”-be való belé-pése tekintetében nyilatkozzék s hogy az e célból megtartandó értekezletre képvise-lőt küldjön ki. A városi tanács legutóbbi ülésében foglalkozván e kérdéssel, elvben elhatározta az alföldi szinikerülethez való csatlakozását azzal, hogy a város képvise-letéséről a pályázatok beérkezévtel fog intézkedni.

A szolnoki aeroplán. Szolnokról jelentik: Az itteni Máv. műhely 100 mun-kása 30—30 korona hozzájárulásával betéti társaságot alapított, hogy a Székelyhídi László szolnoki Máv. műhelyi gépész által tervezett repülőgépet finanszírozza. A mű-helymunkások két hónapon át dolgoztak a gépen, míg elkészült és most azt a szolnoki ipartestület helyiségében kiállították. A nagy gondnal és finom munkával elkészített gépet sokan nézik. Székelyhídi a város által ren-dezésére bocsájtott területen június hó első napjaiban repülőpróbákat tart.

Kanyaró Jászapáti. Jászapáti városában igen nagy mértékben uralkodik a gyermekek között a kanyaró járvány. Az onnan vett jelentés szerint alig van ház a városban, melyet a járvány megkímélt volna. A betegedési esetek között 14—16 éves gyermekek is vannak. Dacára ezen ijesztő mérveket öltött heveny fertőző járváynak a hatóság nem tesz semminemű preventív intézkedést sőt a járvány terjedésének leg-elembb megállítására az iskolák bezárá-sát sem rendelik el.

Polgári iskolával kapcsolatos tanoncinternátus. A legnagyobb jöte-mény a szülőre, ha gyermekét jó helyen tudja. Ipari és kereskedői pályára szánt fiuk számára ilyen jó hely a nyitrai kat.

tanoncinternátus, melynek növendékei a mellett, hogy állandó gondos felügyelet alatt szakmájukban teljes kiképzést nyer-nek, a polgári iskolai tantárgyakból is rendszeres oktatásban részesül-nek és évenként vizsgáznak. A tani-tás tartama 3 év. Jelenleg a polgári első és második osztályra vétetnek fel növen-dékek. A tartásdíj és tandíj együtt havon-ként 50 kor. A folyamodás határideje július 10. Felvételtel állással szivesen szolgál az in-tézet igazgatósága.

!! Köszén !!

A legjobb minőségű hazai és pororsorsági salak és pormen-tes szalon szén, továbbá budapesti légszeszgyári, valamint pororsor-szági pirszén (coaks) a bánya által előirt eredeti ár mellett alól-írottnál megrendelhetők.

Pontos szállításért szavatosságot vállal:

HOFFER MIKSA

több hazai és pororsországi bánya képviselője.

JÁSZBERÉNYBEN.

Az országos Gymv. Liga helyi bizottsága által rendezett gyűjtéseik eredményéről lapunk mult számában beszámol-tunk, a buzgólkodó lelkes hölgyek nevei-nek felsorolásával s az összegek kimuta-tásával. A bizottság f. hó 19-én tartotta meg Bathó Jánosné elnökleite alatt be-számoló ülését, amidőn dr. Firiczky Já-nos, a bizottság titkára az egész humánus akcióról részletes számadó jelentést ter-jesztett elő. A gyűjtések, kegyes adomá-nyok, színelőadás és felülfizetések er-deményeként — a kiadások levonásával az ös-szes bevétel volt **600 kor. 29 fillér.** A helyi bizottság hálás köszönetet fejezi ki mindazoknak, akik a gyermeknap rendezé-sében, a gyűjtésben s a színházi jegyek árusításában résztvettek, továbbá Molnár Gyula szinagagatónak, az ös-szes jászberé-nyi tanítótestületnek a Gymv. Liga ismer-tetéséért és a gyermekfelvonulás rendezé-seért, Lakatos Ferencnek zenekara közre-működéséért s végül a nemes szívű, jöte-kony jászberényi közönségnek bőkezű ada-kozásáért.

Elhaltak a héten Jászberényben. Vigh Kálmán 7 hónapos, Szabó Ju-liánna 2 hónapos, Turai István 13 hóna-pos, Hudra Margit 11 hónapos, Kocza Ro-zália 8 hónapos, Rédei László 12 napos, Vasbagó László 64 éves, Kispál Rozália 14 napos, Molnár Imre 38 éves, Kis Bor-bála 2 hónapos, Ézsias Veronika 11 napos, Hagyó Balázs 22 éves, Hajós Mária 29 é-ves, Vas Balázsné Suba Klára 70 éves és Ali Mariska 35 éves korában.

Születés. Született a héten Török Bélának fia Béla, Duduk Ferencnek leánya Erzsébet, Cserépi Jánosnak fia László, Gondos Pálnak fia László, Krasnyánszki Mihálynak fia Mihály, Surák Ferencnek le-ánya Margit, Kispál Istvánnak leánya Ro-zália, Hering Jánosnak fia József, Farkas Vendelnek fia Vendel, Pernyész Péternek leánya Piroska, Németh Imrénének fia István, Zsótér Imrénének fia Béla, Győre Istvánnak leánya Margit, Ézsias Veronikának leánya Mária, Janák Sándornak leánya Katalin, Rigó Lászlónak leánya Mária, Házközt Vendelnek fia Vendel, Szikra Istvánnak fia János, Koncsik Jánosnak fia Dezső Béla, Sárközi Ágostonnak fia Iózet, Poics J-nosnak leánya Piroska. **ett a héten i**

Házasság kötött esetben.

— **Piaci tudósítás.** Gabonaneműek és egyéb mezőgazdasági termények heti-piaci árai: Buza átlagárban 25.60, rozs 18, árpa 12.60, tengeri 12.60, zab 14—15. K. *Orlemények:* Buzaliszt 0, 1 és 2 sz. 48—46—44 fill. kgr. Rozsliszt 36—28—32. Árpadora 38 fill. *Főzelék- és zöldségfélék:* Káposzta (savanyított) kgr. 26 fill. Burgonya 7 fill. Sárgarépa 32 fill. Fokhagyma 66 fill. Vöröshagyma 36 fill. Torma 52 fill. *Szárnyasok:* Csibe 1 drb. 1.20. Kappan sovány 1.60 hizott 2.60. Liba sovány 15.20 hizott 8—9 kor. Pulyka sovány 4.60. hizott 6.50—7 kor. *Husneműek:* Marhahus pecsenyének 1.28—1.32. levesnek 1.16—1.20. Borjúhús hátulja 1.80, eleje 1.60. Juhhús 1.04. Sertéshús 1.40. Szopósbárány egy darab 5—6 kor. *Állati termékek:* Szalonna 2.20—2. Disznózsír 2 kor. Ludzsír 3.40. Tej fölzetlen friss 1 liter 18—20 fillér, lefölzött 14—16 fill. Tojás 100 darabonként 5 kor. *Gyümölcsök:* Alma kgr. 70—64 fill. Dió 90—56 fillér.

Utmutató

a jázsberényi hivatalokban.

Kir. Járásbíróság. Hivatalos órák április hónapban: délelőtt 8-tól délután 3 ráig. Ünne- és vasárnap délelőtt 9—12-ig. Jegyzői iroda felek részére köznapon 9—11-ig. Ünne- és vasárnapokon nincs. A telekkönyvi hivatalnál — ideértve az iktatót is — értesítés adatik hétköznapokon délelőtt 9—délután 1 óráig, míg vasár- és ünne- napokon 9—11-ig áll a felek rendelkezésére. **Panaszfelvételek** büntető ügyben Marossy Endre kir. albirónál és egyéb ügyekben Dr. Köllér vezető kir. járásbíró előtt hetenként kétszer: kedden és pénteken teljesítenek.

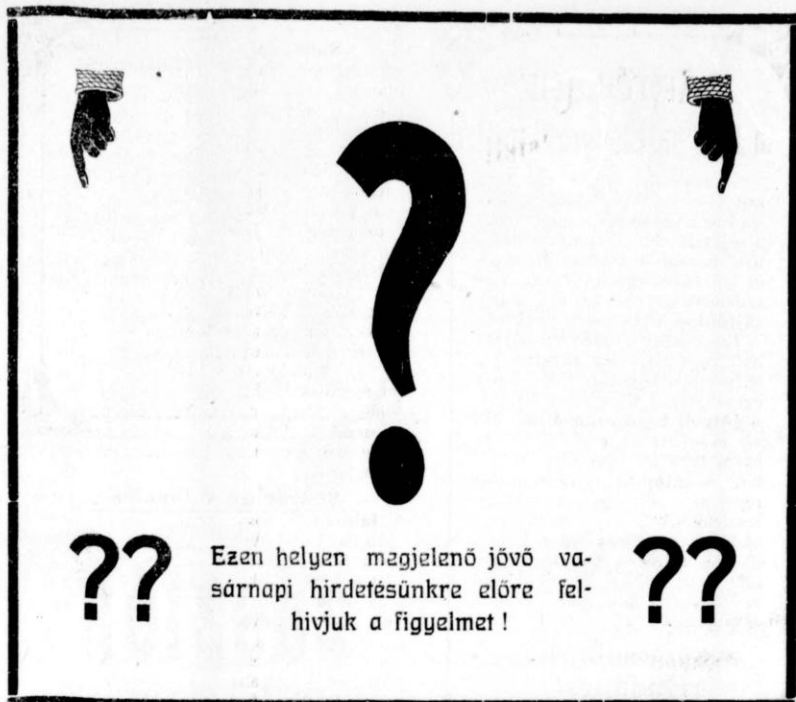
Közigazgatás. A városi hatóság és rendőrségnél hivatalos órák: délelőtt 8—12-ig, délután 2—5-ig. Vasár- és ünne- napokon délelőtt 9—11-ig. Értesítés a felek részére naponként délelőtt 9—10-ig adatik. **Panaszfelvétel** a polgármesteri hivatalban: naponként délelőtt 8—11-ig, vasárnap délelőtt 9—10-ig.

Anyaköni hivatal. Hivatalos órák délelőtt 8—12-ig, délután 2—5-ig. Születéseket 7 nap alatt, halálozásokat a legközelebbi köznapon kell bejelenteni. Hirdetési határidő 18 nap.

Kir. adóhivatalnál. Hivatalos órák: délelőtt 8—12-ig, délután 2—5-ig. Beadványokat elfogadnak délelőtt 0—11-ig, délután 3—5-ig. Értesítés a felek részére 8—12-ig. Be- és kifizetések ugyanazon idő alatt.

A m. kir. posta távirat- és távbeszélőhivatalnál a hivatalos órák köznapokon 8—12-ig, délután 2—6-ig. Táviratleadás este 8—9-ig. Ünne- és vasárnapokon délelőtt 8—11-ig, délután 2—3-ig postautalvány, takarék be- és kifizetés csak délután 5-ig van. A piros betűvel jelzett ünne- napokon délelőtt 8—11-ig utalvány, pénzeslevél, csomag, ajánlott levél- és táviratfelvétel és távbeszélő, délután 2—3-ig csak ajánlott levél és táviratfelvétel, ellenben sem postautalvány be- és kifizetése, sem pénzeslevél- és csomagfelvétel nincs.

A munkásbiztosítónál. Hivatalos órák hétköznapokon, délelőtt 8—12-ig, délután 2—5-ig. Be- és kifizetés a hivatalos órák alatt.

Ezen helyen megjelenő jövő vasárnapra hirdetésünkre előre felhívjuk a figyelmet!

Hirdetések felvétetnek jutányos áron a lap kiadóhivatalában.

Halló!

„Jászsberényben a legrégebbi és legjobban felszerelt

könyvkötészet

hol minden e szakba vágó munkák a legszebben készíttetnek olcsó árért.

Tulajdonos:

Pesti Péter.

PÁRTOLJUK a kat. sajtóegyesületet!

Az egyesület célja a kat. napi sajtót és jóirányú irodalmat föllendíteni, versenyképessé tenni és a legszélesebb körben elterjeszteni. E végből szellemi és anyagi erőket mozgósít, a kat. társadalmat szervezi és egy nagy sajtóalap létesítésére törekszik.

Tagja lehet minden keresztény férfi vagy nő — a rendes tag félévenként legalább 1 K (vagyis egész évre 2 K) tagdíjat fizet. — A jötevő tagok sorába tartozik aki évenként legalább 10 koronával járul az egyesület céljaihoz. — Alapító tagként szerepel az, aki egyszerre (vagy részletekben 2 éven belül) legalább 200 koronát áldoz a magasztos célra. — Dístag címe illeti meg azt, aki legalább 1000 K összegzet adományoz a sajtóalap javára.

Központi iroda:

Budapest,

Perenciek-tér 7, V. lépcs. I. em.

3 szobás lakás

a főtér közvetlen szomszédságban

május 15.-kére kiadó.

Bővebbet: a KIADÓHVATAL.

Méltóztásnak kérni és követelni minden dohánytözsdeben és kereskedésben Thuránszky Tádéné Ilka Első Délmagyarországi Papiros-szivarkahüvelgyártás gyártmányait. Ha nem akarják tartani, tessék minden közvetítés nélkül nálam megrendelni az alanti olcsó árakon. Én módot nyujtok arra, hogy gyártmányaimat egyesek is beszerezhessék és megismerhessék.

Minden állami, vármegyei, városi tisztviselőnek és alkalmazottnak 10% engedmény.

1000 drb ára:

Névtelen finom szivarkahüvely . . . K 2 —
Rekontra . . . K 2.40
Riz-Aladin kiváló . . . K 3 —
Ilka nevetről elnevezett legfin. hüvely. K 3.20

Egy 5 kgr-mos postacsoomag 8000 drb, de 4000 drbot is szállítok portomentesen utánvét mellet, 2000 drbot fél (közös) portóval.

Hazafias tisztelettel

Első Délmagyarországi Papiros-szivarka-hüvelgyártás

TEMESVÁR,

Thuránszky Tádéné Ilka.

Jó és népies olvasmányok.

Az Egri Népkönyvtár füzetét Samassa József dr. bibornok, egri érsek ur, pásztorlevelében valóban hasznos, oktató és nemesítő hatású olvasmányoknak állítja, s alkalmas eszközöknek arra, hogy a régi vallásos hitében már-már megrendült magyar népet őseink mély vallásosságához, becsületességéhez, hazaszeretetéhez visszavezéreljék. Az egri Népkönyvtár füzetei ezek:

Krassy Felix: *Atok-e vagy áldás?*

Ára 10 fillér.

Vágássy Gyula: *Gondolkozzál!*

Ára 10 fillér.

A közelgő v lasztások
alkalmával

zászlók

készítését és nyomását
legolcsóbban teljesíti

Pesti Péter

könyvnyomdája.

Miután már számos megrendelésnek birtokában vagyunk, módunkban áll csinosan elkészíteni.

Lapunk nyomdájában
egy tanuló felvétetik

Rózsafűzér-készítő házi ipar
KALOCSA.

K é s z ü l:

Őt, tíz, tizenöt tizedes, hét-fajdalmú, örvendetes. Jézus Szive, prágai kis Jézus, Szeplőtelen fogantatás, sz. József, meghalt lívek, szent Antal olvasója vas-, réz-, fehérém és ezüsthuzalra fűzve.

Különböző nagyságú kokotin, kókusz, csont, tömör íveg, jeruzsálemi, olajfa, olajfagag, gyöngyház, ezüst, koral, valódi drágakő stb. szemekből. Mind tartós kézi munka.

Rendelési cím:

Tantos Ferenc Kalocsa, vagy
Pesti Péter könyvkereskedőnél

Jászberény.

Lapkihordók
lapunk nyomdájában
felvétetnek.

ELADÓ HÁZ

jóforgalmu vennéglő, 3 szoba, 2 konyha, istálló pincével, nagy udvar és 6 hold tanyai földdel, ami országut mellett üzletnek is használható szabadkézből eladó. Bővebb megtudható Oláh Jánosnénál VIII. ker. Kossuth-u. 97 sz.

Uri, katonai és polgári szabó.

Van szerencsém értesíteni Jászberény város és vidéke nagyérdemű közönségét, hogy Jászberényben, a Vásár-utca 17 szám alatt

polgári és katonai szabóüzletet

rendeztem be. Ugy a fővárosban, mint az ország nagyobb városaiban szerzett tapasztalatom és gyakorlatom lehetővé tették, hogy a szabászat és ruhavarrás terén a legmesszebb menő modern ízlést és igényeket kielégítem. Üzletemben választékos minták s utolsó divat, illetve előírás szerint készítek mindennemű uri, katonai és polgári, továbbá sport- és lovaglíoöltönyöket a legutányosabb árban katonai előírás szerint csukaszürke szövetekből tiszti és önkéntesi öltönyöket tényleges és tartalékos tiszturak valamint kívánatra átalakítom azokat az újabb előírás szerinti követelményeknek megfelelőleg.

Mindennemű megrendeléseket pontosan és olcsón teljesítek s kívánatra esetleg levélbeni felhívásra a helyszínére utazom.

Becsés pártfogását kérve vagyok teljes tisztelettel

Szekeres Bálint,
uri és katonai szabó.